

پس از تدفین پیکر رهبر شهید انقلاب حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای در جوار حرم و بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) بزرگ‌ترین قطعه صوتی مردمی نوحه «باید برخاست» در دسترس مخاطبان قرار گرفت. مجموعه «حريم مدیا» مرکز ماواکه سابقه تولید قطعه معروف «باید برخاست» حاج‌محسن محمدی‌پناه را دارد، با انتشار ویدئویی اعلام کرد با دریافت هزاران صوت ارسال شده از

«باید برخاست» شنیدنی شد

سوی مردم عزادار حین تشییع رهبر شهید انقلاب، روند تولید قطعه هم‌خوانی و مردمی «باید برخاست» ویژه آیین تشییع پیکر مطهر رهبر شهید شروع و پس از تولید منتشر شده‌است. این قطعه منعکس‌کننده فریاد یکپارچه ملت ایران در روزهای وداع با رهبر عزیز خویش است. به همین منظور «قطعه مردمی باید برخاست» پس از دریافت هزاران اثر صوتی ارسال شده از سوی مردم عزادار

در حین تشییع رهبر شهید انقلاب با شعر حجت‌الاسلام مروستی‌زاده، تنظیم علی افسری تولید ومنتشر شده‌است. سرود «باید برخاست» با نوای محسن محمدی‌پناه، شعر حجت‌الاسلام مروستی و تنظیم علی افسری، نخستین بار به عنوان سرود پایانی هیأت «انصار الولاية یزد» تولید شد و پس از مدتی در روزهای جنگ تحمیلی رمضان در اختیار مخاطبان قرار گرفت.

یکی از کتاب‌های رهبری را ترجمه کرده بود؛ پرسیدم حمایتی از جایی دریافت کردی، گفت نه، من این کتاب را می‌فروشم. پرسیدم چطور می‌فروشی؟ پاسخ داد: بعضی از مردم دنبال این هستند که این روحانی که چغیه فلسطینی دارد و با آمریکا و اسرائیل مبارزه می‌کند، چه کسی است. در جنگ ۱۲ روزه بچه‌ها زنگ می‌زدند و دنبال پرچم ایران بودند و در جنگ رمضان پرچم ما کنار پرچم فلسطین قرار گرفت. من برعکس معتقدم حمایت از فلسطین، جنگ با آمریکا و اسرائیل و شهادت رهبری در ارتقای چهره ایران در چشم آزادگان دنیا نقش داشت، چون مسأله فلسطین دنیای امروز را دوقطبی کرده؛ مثلاً درحالی‌که من به میدان دام آمستردام می‌رفتم با آقای سیمون، استاد دانشگاه هنری که طرفدار فلسطین بود آشنا شدم و با او به گفت‌وگو پرداختم. همچنین با الیویا زمور که در پاریس کتابخانه مقاومت داشت و خودش یهودی است، صحبت کردم. تمام اینها برنامه‌های خود را در مورد فلسطین و مقاومت به‌طور کامل به خیابان‌ها منتقل و با مردم صحبت می‌کنند؛ یعنی دیگر برنامه‌ای در سالن‌های همایش و تالارها ندارند. خدا را شکر که گوش‌های حق طلبی پیدا می‌شوند که مشتاق شنیدن این حرف‌ها هستند.

۴۹ **فکر می‌کنید مراسم تشییع رهبر شهید تا چه اندازه باعث بازسازی روایت مقاومت و تأثیر بر فضای سیاسی پس از جنگ می‌شود؟**

دکتر شریعتی خیلی درباره شهید صحبت می‌کرد و می‌گفت: «شهید قلب تاریخ است و تمام رگ‌های خشک جامعه را سیراب می‌کند.» این مدل شهادت آزادمردانه رهبری را هنوز بسیاری نمی‌توانند باور کنند و به نظرم بسیار تأثیرگذار بوده‌ است. یاد ایشان در ذهن‌ها و قلب‌ها باقی می‌ماند و می‌تواند یک نسل را تغییر دهد. شاید اگر می‌خواستیم برای سه فرزندم صحبت کنم، پذیرش صحبت‌هایم برای‌شان سخت بود؛ اما با این کار بزرگی که آقا انجام دادند، نیازی به گفتار نیست؛ایشان با تقدیم خون خویش و ایستادگی در برابر آمریکا و اسرائیل، از میهن دفاع کردند و مردم نیز با بدرفه‌ای شکوهمندانه، پاسدار این ایثار بزرگ بودند. من خانواده خود را نزدیک محل تشییع آوردم تا این فضا را درک کنیم. همچنین نظیر فضاهایی که در شب‌های جنگ به وجود آمد، پیام مقاومت را به نسل بعدی منتقل می‌کند و این خیلی مهم است. در زمان جنگ افراد از قشرهای مختلف و با ظاهر متفاوتی حضور داشتند. یادم می‌آید شبی در جنگ مجبور شدم جایی بروم و بعد از ترک محل، صداهای وحشتناکی می‌شنیدم، اما حضور مردم کم‌رنگ نمی‌شد. عجیب بود که مقابل دانشگاه تهران، خیابان انقلاب و چهارراه ولی‌عصر(عج) با وجود باران سنگین در نیمه‌شب و بمباران مردم بدون ترس ایستاده بودند. بنابراین معجزه‌روهای سخت این است که این پیام در دل فرزندان‌مان ریشه می‌دواند و به نسل‌های بعد منتقل می‌شود.

۴۹ **در جریان تشییع تاریخی رهبر انقلاب شاهد انسجام اجتماعی، کاهش شکاف‌ها (موقتی یا پایدار) بودیم. فکر می‌کنید حال‌وهوای ذهنی مردم پس از جنگ و بحران چگونه است؟**
حرف مردم این است که ما پاپی کار هستیم؛ چراکه همه چیز ازجمله مشکلات اقتصادی و بمباران را تحمل کردند و می‌خواستند عزت کشور حفظ شود. در این میان مسئولان نیز باید صداقت داشته باشند. بدترین مسأله دلخور کردن و حرف زدن با مردم است. فارغ از تمام این حواشی، معتقدم حق این مردم صداقت است و مطمئن باشید حتی در سخت‌ترین شرایط تصمیم گرفتند که این پرچم را زمین نگذارند. واقعاتحسین برانگزایست که مردم درمکان‌هایی مانند چهارراه ولی‌عصر(عج) زیر باران و آفتاب می‌ایستند و هرچه سختی بیشتر می‌شود، استقامت‌شان افزایش می‌یابد. پس به نظر می‌رسد که مردم تصمیم گرفتند این راه را پشت سر بگذارند و الان هم تمام حرف‌شان این است که قاتلان و تروریست‌ها باید جواب خون‌ریخته‌شده را بدهند و مجازات شوند.

فرصت روایت واقعی مقاومت در قاب تشییع

محسن اسلام‌زاده، مستندساز: مستند زمانی ماندگار می‌شود که خود را به قصه‌های واقعی مردم نزدیک کند

۴۹ **چطور می‌توانیم قصه‌ها را به شیوه‌ای روایت کنیم که هم نزدیک به واقعیت و هم به گونه‌ای باشد که مخاطب وقتی آن را می‌بیند، پس نزنَد؟**
باید دخالت‌مان را در فرآیند ساخت فیلم کم کنیم؛ به این معنا که درام باید ارگانیک و رشد طبیعی داشته باشد و وارد پروپاگاندا نشود؛ چون مخاطبان خیلی باهوش‌تر از این هستند که بخواهیم با انجام کارهایی آنها را فریب دهیم. به‌عنوان مثال، در فیلمی که اخیراً ساختم، بچه‌ها علت کم‌رنگ شدن تحول شخصیت را پرسیدند و پاسخ من این بود که این فرد، همین قدر ظرفیت تغییر داشت و نمی‌توانستیم چندان در شخصیت‌های فیلم مستند دست ببریم و باید برگرفته از همان آدم‌ها و فضای موجود بتوانیم کار انجام دهیم. به عبارتی، فیلمساز در سینمای مستند بیشتر در خدمت سوزه است، نه سوزه در اختیار سینمای مستند. ما باید اتفاقاتی را که در زندگی آن شخصیت وجود دارد، روایت

کنیم، نه آنچه دل‌مان می‌خواهد. بنابراین، وقتی شخصیتی در فیلم مستند به شیوه دلخواه ما نیست، نمی‌توانیم به‌عنوان فیلمساز آن را حقنه کنیم. مطمئن باشید این موضوع باورپذیر خواهد شد؛ به شرطی که کارگردان نخواهد دز احساساتی‌آن را بالا ببرد. **۴۹** **مراسم تشییع رهبر شهید به اندازه‌ای بزرگ بود که بسیاری از رسانه‌های داخلی و بین‌المللی آن را منعکس کردند. به نظر شما این رویداد چه تأثیری در بازتاب تصویر ایران در خارج از کشور یا مسأله ایران‌هراسی دارد؟**
موضوع ایران‌هراسی بعد از انقلاب با توجه به اتفاقات رخ داده و فیلم‌های ساخته شده وجود داشته است و از دهه‌های گذشته هم وقتی واژه «ایران» را در فضای اینترنت جست‌وجو می‌کردید، تصاویر خشنی می‌آمد. اما این اتفاق افتاده که بعد از هفتم اکتبر صحبت‌هایی که داشتیم، خریدار پیدا کرده‌ است. من سال گذشته یک سفر اروپا داشتم و جالب است دیدم یک ناشر فرانسوی و سوئیسی

تا جای ممکن باید قبول کنیم که تنها تصویر احساساتی و اسلوموشن از تشییع پیکر نگیریم و بیابیم قصه برخی افرادی را که از داخل و خارج کشور و شهرهای دور و نزدیک آمدند تا روایت کنیم. افرادی هستند که خاطراتی شیرین و شنیدنی از همراهی با رهبری دارند و ما به‌عنوان مستندساز، همواره در جست‌وجوی چنین آدم‌هایی بوده‌ایم. درست است که شکوه تشییع اقتضا می‌کند نماهای لانگ‌شات، بسیار زیبا، پر از جمعیت و تصاویر تایم‌لپس از ورود و خروج افراد داشته باشیم، اما نزدیک شدن به آدم‌ها اهمیت بیشتری دارد. به‌عنوان مثال، خانمی که اطراف تهران زندگی می‌کند و کلید خانه‌اش را به شهرداری می‌دهد تا اگر مهمانی آمد، خانه را در اختیارشان بگذارد. پیرمرد راننده اتوبوسی که تمام شب را در این مراسم کار کرده یا خانواده‌ی مینایی که به عشق رهبری در مراسم حاضر شدند، روایت‌های‌شان شنیدنی است. در همین چهارراه ولی‌عصر(عج) خبرنگاران خارجی زیادی با پرچم‌های مختلف کشورشان آمده بودند و تمام اینها قصه‌ها و روایت‌های شنیدنی دارند. لازم هم نیست تمام این قصه‌ها به‌طور کامل در مراسم تشییع اتفاق بیفتد، بلکه این بستر می‌تواند یک سکانس از این فیلم‌ها را به‌خود اختصاص دهد. قصه‌های شیرین و عجیب‌وغریب زیاد است. به‌عنوان مثال در دهه ۶۰ افرادی داشتیم که به آقا مراجعه کردند و با کمک شخصی که به آنها شده، زندگی‌شان سروسامان گرفته‌ است. حتی خواننده‌ای که برای رهبری خوانده یا اهل سنتی که به ایشان جانمازی هدیه داده، هرکدام قصه‌ای دارند. خلاصه این‌که بخش اندکی از این فیلم‌ها می‌تواند نماهای لانگ‌شات، استقلال‌ها یا نماهای باشکوه باشند و بعد از آن مخاطبان دنبال قصه می‌گردند که اگر وارد روایت نشویم، ماحصل خوب نخواهد شد.

مراسم تشییع رهبر شهید انقلاب، فراتر از

یک رویداد سیاسی یا آیینی صرف، فرصه نمود سندها روایت انسانی بود که هریک به‌تنهایی ظرفیت تبدیل به سوه‌های مستقل برای مستندسازی و روایت مستندسازی که همواره در میان بحران‌ها

و میدان حضور دارد، آنچه یک فیلم را ماندگار می‌کند، نه نماهای باشکوه هوایی و تصاویر اسلوموشن از انبوه جمعیت، بلکه نزدیک‌شدن به آدم‌ها و شنیدن قصه‌های آنان است؛ از راننده اتوبوسی که تمام شب خدمت کرده تا خانواده‌ای که از دورترین نقاط کشور خود را به مراسم رسانده یا کسانی که خاطره‌ای شخصی از رهبر انقلاب در ذهن دارند. او معتقد است مستندساز باید بیش از آن‌که در پی ساختن درام و روایت‌های سفارشی باشد، در خدمت سوه قرار گیرد و با کمترین دخالت، واقعیت را همان‌گونه که هست ثبت کند؛ چراکه مخاطب امروز، هنرون عراق و پروپاگاندا را به‌سرعت تشخیص می‌دهد. اسلام‌زاده همچنین معتقد است که بازتاب گسترده مراسم تشییع در رسانه‌های جهان، در کنار تحولات منطقه، فرصتی برای ارائه تصویری متفاوت از ایران و روایت مقاومت فراهم کرده و تأکید می‌کند آنچه می‌تواند این تصویر را ماندگار سازد، نه شعار، بلکه روایت‌های صادقانه و انسانی از مردمی است که در روزهای بحران و سوگواری، تجربه‌ای را رقم زده‌اند.

۴۹ **چطور می‌توان از ظرفیت مراسم تشییع رهبر شهید برای روایت نزدیک به واقعیت و مستندسازی یا ساخت فیلم استفاده کرد؟**
نیاز به انجام کار خاصی نیست، باید قصه‌های موجود را به شکل بی‌واسطه روایت کنیم.

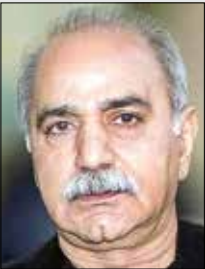

نسرین بختیاری گروه فرهنگ و هنر

نمایش

حضور پرویز پرستویی در یک نمایش

نمایش «۶۸ ثانیه بعد از تو» به نویسندگی و کارگردانی امید نیاز، از امروز (۲۱ تیرماه) نخستین اجرای رسمی خود را در تهران آغاز می‌کند. این اثر نمایشی که با تهیه‌کنندگی هنرمند پیشکسوت سینما و تئاتر کشور «پرویز پرستویی» تولید شده، در مراسم افتتاحیه خود میزبان این هنرمند در تماشاخانه هامون خواهد بود و زنگ آغازین نمایش توسط او به صدا درمی‌آید. نمایش «۶۸ ثانیه بعد از تو» هر شب رأس ساعت ۲۰:۳۰ در تماشاخانه هامون به صحنه می‌رود. این اثر در قالب یک جدول زمان‌بندی دقیق و چرخشی، درکنار نمایش «اول شخص مفرد» (دیگر اثر امید نیاز) اجرا خواهد شد. به این صورت که برنامه اجرایی تماشاخانه به تناوب میان این دو نمایش تقسیم می‌شود تا مخاطبان فرصت تماشای هر دو اثر را داشته باشند. امید نیاز (نویسنده و کارگردان)، پرویز پرستویی (تهیه‌کننده)، امید نیاز (بازیگر) و نواب ثریا (بازیگر سانس‌های ویژه) از عوامل اجرایی این نمایش هستند.

اکران

«پس از عاشقی» در گروه هنر و تجربه

فیلم سینمایی «پس از عاشقی» به کارگردانی محمدعلی صفورا تهیه‌کنندگی حسن امجدی مقدم از ۲۴ تیر در گروه سینمایی «هنر و تجربه» اکران می‌شود. فیلم سینمایی پس از عاشقی پیش از این برای نمایش در جشنواره فیلم مسکو، جشنواره فیلم جشنواره جهانی فیلم فجر انتخاب شده بود. محمدعلی صفورا، کارگردان فیلم دارای مدرک کارشناسی کارگردانی سینما و دکترای پژوهش هنر و استاد دانشگاه است و کارگردانی چند فیلم کوتاه و بلند داستانی و عضویت در هیأت انتخاب و داوری جشنواره‌های مختلف داخلی و خارجی را در کارنامه دارد. در خلاصه داستان این فیلم آمده‌ است: مرد عکاسی، به عزم سفر در جاده شمال، فرزند جوانش را همراه کرده تا طی راه، به او نزدیک شود و با ایجاد صمیمیت، او را به اهمیت عشق در زندگی و ازدواج واقف سازد؛ غافل از این‌که سر نوشت چیز دیگری را در این سفر غافلگیرکننده، رقم زده است.

حضور فیلم «قمار باز» در جشنواره قرقیزستان

فیلم «قمارباز» به کارگردانی محسن بهاری و تهیه‌کنندگی سجاد نصراللهی‌نسب به‌عنوان تنها نماینده رسمی سینمای ایران در بخش مسابقه جشنواره فیلم سازمان همکاری شانگهای، در شهر بیشکک قرقیزستان حضور خواهد داشت. این فیلم محصول بنیاد سینمایی فارابی است و بخش آن را معاونت بین‌الملل بنیاد برعهده دارد. قمارباز پیش از این در بازار جشنواره فیلم کن حضور داشت و پیش‌تر به بخش رقابتی جشنواره بین‌المللی فیلم «آن سوی دریاچه» در مقدونیه شمالی نیز راه پیدا کرده است. جشنواره فیلم سازمان همکاری شانگهای، رویدادی فرهنگی است که در چارچوب مقررات سازمان همکاری شانگهای برگزار می‌شود. جشنواره فیلم سازمان همکاری شانگهای از ۱۶ تا ۱۹ ژوئیه (برابر با ۲۵ تا ۲۸ تیر) در بیشکک قرقیزستان برگزار خواهد شد.

قاب

جام جم

فرهنگ

CULTURE

یکشنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۵ ■ شماره ۷۳۶۵

یادداشت

دکتر موسی نجفی|استاد دانشگاه

فرهنگ سیاسی جدید تشییع تاریخی امام شهید انقلاب اسلامی

مردم ایران دارای غرور ملی و عزت نفس اسلامی بالایی هستند. این مطلب در تشییع رهبری و شعارهای گفته‌شده تجلی داشت. مسئولان اگر کار عملیاتی درباره انتقام نمی‌کنند حداقل اراده این کار را نشان دهند یا مثل شهید علی لاریجانی پاسخگویی لفظی متناسب انجام دهند که در مقابل توپیت‌های بی‌ادبانه ترامپ با حفظ غرور ملی جواب‌های درخور توجهی می‌داد.

یکی از ویژگی‌های مهم این تشییع جنبه ضداستعماری رهبری است که در این روزها و مراسم جلوه‌گری می‌کند و این بعد می‌تواند یادآور تشییع تاریخی بزرگان و زعمای پیداری اسلامی در قرن اخیر باشد. یکی دیگر از ویژگی‌های مهم این تشییع جنبه شرکت ملت مبعوث شده‌ است. نکته دیگر به‌کار بردن لفظ امام را حل برای امام خمینی و تعبیر امام شهید برای حضرت آقا مطلب قابل تامل از حیث تداوم جایگاه تاریخی است. حضور پر از احساس و باور ده‌ها میلیونی مردم ایران مهر تاییدی امضای قبولی رهبری سی‌وهفت ساله امام شهید تلقی می‌شود.

مسأله پرچم‌های سرخ و شعار انتقام از مهم‌ترین جلوه‌های مراسم تشییع و اصلی‌ترین درخواست ملی بود. معاون رئیس‌جمهور هم نوشته که از نظر حقوق بین‌الملل انتقام امری مشروع است؛ بسیار حرف خوبی است که صداوسیما و همین شبکه خبر هفته آینده از پیشرفت عملیاتی این کار پرسش کنند تا ببینیم دولت در این مورد چقدر جدی است؟

مردم در حد توان خود در مورد انتقام انجام وظیفه کردند ولی در سطح مسئولان اجرایی این مسأله نه تنها عملیاتی نشده حتی حرف زدن از آن هم غیرقابل باور است؛ این درحالی است که آنها‌تور رهبر شهید را انجام داده و تهدید به ترور رهبر فعلی را هم علنی می‌کنند.

وفاق واقعی همین تشییع حول ولایت‌فقیه است و نمونه همان طلای یا عیار بالاست. تشییع رهبری واقعیت و ذات هویتی شیعی جامعه ایران را نمایان ساخت. عده‌ای در ایران نمی‌خواهند ابعاد تبری و دشمن‌شناسی تشییع در کنار عشق و محبت دیده شود. اختلاف در دو چیز است؛ اول قبول سقوط هژمونی ابرقدرتی آمریکا و دوم قبول ظهور یک قدرت جدید به نام ایران در سطح جهانی.

مخالفت با نظم نوین جهانی فقط یک مخالف واقعی دارد و آن هم جبهه مقاومت است.